

DZIENNIK POLSKI

wychodzi 2 razy dziennie.

Przebieg wyborczy.

Przebieg wyborczy.
 we Lwowie:
 za jeden wiersz petiowy albo jego miejsce 20 halery
 za jeden wiersz petiowy w rubryce *Nadzwyczajne* 40 halery
 drobne ogłoszenia (tylko w numerze porannym) po 10 halery za 10 wyrazów; następnie po 1 1/2 hal
 Ozniesienia o służbach, zaręczynach i inne prywatne komunikaty po *Kronice* za jeden wiersz 60 halery.

Przebieg wyborczy.
 w Niemczech miesięcznie 3 M. 50 fen
 w innych krajach miesięcznie 4 Fr

Adres: „Dziennik Polski“ — Lwów, plac Marjański 7.
 Telefon Nr. 171.

Manifest ludowców.

Lwów 26 sierpnia.

Pośród licznych stronnictw i frakcji politycznych w kraju naszym wysoce znamienne stanowisko zajmuje oboz ludowców, który całą swą działalność opiera na negacji. Już samo hasło organu stronnictwa: „jedynajcie czytelników, aby rosła siła na stańczyków“, świadczy dosadnie, iż nie o działalność samoistną dla ludu i kraju, ale o robotę destrukcyjną, o opozycję dla opozycji, o burzenie tego, co jest bez planu, bez myśli, czem to zastąpić — rozchodzi się kierownikom stronnictwa. Powie ktoś, że budząc opozycję, ludowcy pomagają się równocześnie pewnych zmian społecznych i politycznych, że mają swój program czynu? Nie! Bo ten program, jaki dodatkowo do swych postulatów negatywnych zwykli dołączać ci panowie, nie jest bynajmniej ich odrębnym programem, ale powtórzeniem teorii i żądań partii socjalistycznej, powtórzeniem postulatów dorywczych, wyrwanych na chybił trafił z całości systemu socjalnej demokracji. Oryginalny własny program stronnictwa ludowego zawiera się tylko w dwóch słowach: „bij stańczyków“, przy czem jednak należy pamiętać, iż pod owymi „stańczykami“ rozumieją mieniący stronnictwa nie sam oboz krakowskich konserwatystów, nie stronnictwo polityczne jako takie, ale całą klasę ludzi, a właściwie całą inteligencję. I to druga cecha ludowców, a jej nazwa: kastywość. Nie ojezyczna, nie kraj, nie społeczeństwo całe, złożone z jednostek wszelakich zajęć zawodowych, ale chłop, jako taki, wyłączone chłop, odgródzony murem chińskim od wszystkich innych obywateli, ma stanowić reprezentację narodu. A za środek do utwierdzenia w umysłach ludu owej negacji dla negacji samej i poczucia kastywości służy przewódcom obozu nienawiść, bezwzględna i bezdenna, którą wzniesają i podtrzymują wszelkimi możliwymi sposobami, przesadą, fałszem, postrachem, terrorem.

Takim już jest system i taka taktyka p. Wysloucha *et cons.* i życzę szczerze, a dobrze ruchowi ludowemu, nie przestaniem wytykać jego dotychczasowym kierownikom, że taką idącą drogą, kopią jedynie przepaść i działają na zgubę całego społeczeństwa.

Odezwa wyborcza, ogłoszona w tych dniach przez radę naczelną stronnictwa ludowców, jest, niestety, klasycznym dowodem prawdziwości naszych słów powyższych. Rozpoczyna się ona, jak zwykle, od działalności negatywnej, stwierdza bowiem, że posłom ludowym w ubiegłym sejmie powiedziano, że „zapobiedz w sejmie uchwaleniu ustaw, dla ludu szkodliwych“, wypowiada stanowcze przekonanie, że „nowy sejm niezawodnie powróci do chwili o porzuceniu projektów“, stara się nadal utrzymać nienawiść kastyową, strasząc chłopów, że skoro uwierzy, jakoby „stańczyki okazali się usłusznymi“, to będzie „jęczał i lamentował“, bo go „skropią: niewola i wroty w jaszcz“. „Nie bójmy się!“ — woła do ludu apostoł kastyowej nienawiści.

Jest tam także polemika z temi frakcjami ludowymi, które osławiały się za solidarność naszej reprezentacji w Wiedniu; polemika, w której więcej czuć go samowładztwa, niż prawdy. „Widzicie — mówi przeciwnik pojednania — że gdy w innych stronnictwach przez zdrady i rozdrożenie wszystko się rozbiega (?) a przywódcy, aż nie u ludu, lecz u radu (?) i klas przemysłowych żebrały pomocy i poparcia, do nas, do stronnictwa ludowego, garną się zewsząd nowe zastępy (?) gdyż nie zboczyliśmy z drogi, a hasłem naszym od początku: „wolność i lud“ (czytaj: kasta i nienawiść!).

Da uczynienia zadość pozorom i formalności, manifest wymienia także kilka postulatów w kierunku pracy dodatniej. Jest to atoli wszystko równie ekskluzywne i kastyowe, nie uwzględniające stronnictwa i potrzeb całego kraju i

całego społeczeństwa — jak i — nieoryginalne, a poprosu przepisane na wyrwyki z ewangelii p. Daszyńskiego. Kulminuje ten „program“ w żądaniu bezpośredniego, powszechnego prawa głosowania, które całą pracę narodową oddałoby na pastwę milionowej masy, ciemnego proletariatu, podżeganego przez apostołów nienawiści.

Odezwa czyni przeto wrażenie przykre, przegnębiające i gdyby nie podpisy wodzów mianowanych przez stańczyków, a manifest radykalów w ruskich. Ani cienia w niej jakiegokolwiek barwy narodowej polskiej, ani słowa o obowiązkach ojczystych: jacy, sobkowstwo stanowe i kosmopolityzm — oto hasła, jakie p. Wyslouch i Spk. rzucają ludowi na wybory do sejmiku!

Nie, zaprawdę! nie tędy droga do wolności!

Skoncentrowani a socjaliści.

Przebieg zgrupowania wyborczego, który odbył się weszły czwartek w Krakowie, a na którym p. Rotter, poseł krakowski do sejmiku i parlamentu, zdawał sprawę ze swych czynności poselskich, godnym jest bacznego uwagi, gdyż na zgrupowaniu tem nastąpiło, że las się wyraził, zbratanie się p. Rottera z wodzem socjalistów galicjskich p. Daszyńskim i p. Rotter, jeden z najwybitniejszych członków skoncentrowanej demokracji, posunął się bardzo a bardzo na lewo. Fakt to wielce charakterystyczny.

Kiedy w czasie ostatnich wyborów, pisma nie należące do obozu koncentracji i potępiające rzucone przez nią hasła: „przez z solidarnością Kola polskiego“ podniosły, iż „koncentracja demokratyczna wiedzie do utraty samodzielnosci politycznej stronnictwa demokratycznego i że przedzie czy później sojusz ze socjalistami, który musiał być podstawą i stan tego skupienia wszech opozycji galicjskich, stanie się jawnym i głośnym — wówczas brakło słów oburzenia dziennikom i mieniom demokracji. Posądzenie ich o bratanie się z socjalistami nazwały oszczerstwem i formalną bajką. Od owej chwili minęło zaledwie kilka miesięcy, a już czwartkowe zgrupowanie w Krakowie niezbitnie dowiodło, że pochylanie się p. Rottera na lewo, na najskrajniejsze „lewo“ jest faktem dokonany. Czwartkowe zgrupowanie — pisał *Osas* — złączyło jawnie p. Rottera z p. Daszyńskim i było świadkiem, jak ci dwaj kandydaci do posad „uszcześliwiali ludzkości“ bili sobie wzajemnie poklony i cieszyli się nawzajem swoim charakterem, odwagą, wiedzą, zapalem itd.

O p. Rotterze — pisał dalej *Osas* — nie należy jednak myśleć znowu tak bardzo źle. Z pewnością chciałby się jeszcze utrzymać dłużej na „patryjczyckiej platformie wyborczej“, gdyby nie dziwne i zatrważające zmiany w usposobieniu wyborców krakowskich. Spostrzegł, że przestał być bożyszczem tam, gdzie dotąd niepodzielnie panował, że przetrząsają się wierne do tychczas szeregi aliantów. Gdy wszystkich nie można zatrzymać, niechże przynajmniej część pozostanie przy nim. P. Daszyński ma być narzędnym, który tę część zakonserwuje dla nie konserwatywnego p. Rottera.

Mówią że wartość polityki ocenia się wedle rezultatów. Skoncentrowani demokraci udowodnili, że to „najfalszysza prawda“. Udowodnili bowiem, że są genialnymi politykami, chociaż popełniają same... błędy, a mówimy to z ich stanowiska, wnosząc się do szczytnego objektivizmu, który nakazuje nam wydawać sąd o działach, nawet tak wiekopomnych, jak idea „koncentracji“. Kapitalnym błędem była walka o rozbiore solidarności Kola polskiego. P. Rotter do dziś dnia nie rozumie (przynajmniej się do tego wyraźnie na czwartkowym zgrupowaniu), co u licha było tak złego w myśli rozbiore polskiej reprezentacji, że aż pewna część członków dawnej lewicy demokratycznej wyparła się koncentracji i związku z jej twórcami.

Natomiast kraj zrozumiał owe niewinne zabiegi polityczne i odliczył się ze skoncentrowanymi odnowicielami rzeczy publicznej. Z pewnością i dzisiaj nie rozumie p. Rotter, co u licha jest tak złego w zbrataniu się z międzynarodowymi socjalistami, żeby to aż miało wpływać na uczucia patriotyczne ludności. Będzie to więc obowiązek wyborców krakowskich wykazać p. Rotterowi, że dla zabezpieczenia mandatu p. Rotterowi, nie wyprą się swej narodowości i swej religii i że dla zaspokojenia ambicji p. Rottera, nie pójdą z tymi, dla których narodowość jest wobec ideałów międzynarodowych parodoksem, a religia rzeczą prywatną.

Czwartkowe zgrupowanie przedstawiało dziwny widok. — P. Rotter chwalił p. Daszyńskiego, że wszystkich reform, jakich kraj nasz potrzebuje, uważał za najpotrzebniejszą reformę wyborczą w duchu socjalistycznym, przynajmniej wreszcie, że wspólnie z p. Daszyńskim uważa mównicę parlamentarną za najodpowiedniejsze miejsce po praniu brudów, słowem, starał się być jak najprzejrzystym dla posła socjalistycznego. P. Daszyński znowu zatwierdził swoją powagę egzystencję polityczną p. Rottera, raczył bowiem przyznać, że tacy ludzie, jak p. Rotter, potrzebni są w sejmie.

Krakowski polityk więc ma teraz — pisał *Osas* — niezmienne szeroki teren do kombinacji politycznych. Zastanawia się przedewszystkiem nad pytaniem, czy p. Rotter chce obecnie zostać „Daszyńskim“, czy też przeciwnie p. Daszyńskiemu stało się za ciasno, za duszno, za szczipło, za skromnie w gronie dotychczasowych swoich towarzyszy, wskutek czego pragnie przez furtkę, którą mu za niewielkie *pour boire* otwiera p. Rotter, wejść w znienawidzony świat „burżujów“. Nie wiemy, jak sobie poradzi ów polityk z rozwiązaniem tego pytania z dziedziny ekwilibrystyki politycznej panów: Daszyńskiego i Rottera; ale to już wiemy, że w deszczu posad, odznaczę i zaszczytów obywatelskich, jakiegokolwiek spada na „demokratę“ p. Rottera, nie brak obecnie i tego najwyższego tryumfu, jakim jest uznanie „ludu“ (o ile naturalnie p. Daszyński jest ludem, a lud p. Daszyńskim). W *Naprawdę* pisał bowiem przyjaciel p. Rottera p. Daszyński:

„Stanowisko, jakie zajął p. Rotter, zasługuje na uczciwy ludzki na uznanie. Zrozumiał on dokładnie, że sejm najbliższy jest twierdzą przywilejów drobnej garści i wywodzi jego o potrzebie reformy wyborczej spotykał się z gorącym poklaskiem zgromadzonych“.

Socjaliści uznają więc kandydaturę p. Rottera za swoją, a nawzajem p. Rotter pasować będzie p. Daszyńskiego na kandydata „mieszczaństwa krakowskiego“. Program wspólny: walka z „przywilejami“ i powszechne, bezpośrednie, tajne, równe prawo głosowania. Wyborcy krakowscy wiedzą już obecnie, czego się mają spodziewać i gdzie szukać ratunku na swoje bole i niedostatki.

Hyjeny emigracyjne.

Od szeregu lat znana była w Galicji firma emigracyjna braci Nodari w Udine. Zarzucała ona swe sieci na Galicję, skąd za namową ich agentów tysiące włościan, przeważnie ruskich, wyemigrowało do Brazylii. Agenci obiecywali im tam raj, tymczasem włościancy znaleźli tam piekło. Bez grosza w kieszeni, gdyż ostatni zabrali im sprytny agent, nie znając języka hiszpańskiego, włościanie nasi przybywszy do Brazylii, nie mogąc dać sobie rady, szli na roboty do plantacji, gdzie stawali się prawdziwymi niewolnikami w ręku niesumiennych plantatorów. Gdy biedny włościan, zmęczony, zły panem, chory z powodu upałów, do jakich w krótkim czasie doznał, nie był przyzwyczajony, ustawał w pracy, bat dozorca popędzał go do roboty. Mieszkarnia miała być pełna najrozmaitszego robactwa, wikt niezdrówy. Szerzyły się więc wśród nich choroby. Najpierw marły dzieci, potem kobiety, tak, że niejednego z

włościan, który zżęcony obietnicami agentów, wyjechał do Brazylii, po krótkim czasie żałował sam jeden, tęskniąc również do śmierci, która była jedynym wybawieniem ze strasznych męk, które przechodził on i jego rodzina. Szczęśliwi jeszcze byli ci, którzy mieli w Brazylii znajomych i za ich staraniem dostali się na kolonie polskie. Inni, od chwili, gdy stęknęli nogą na ziemi brazylijskiej, skazani byli na stracenie.

W kraju zaś choroba emigracyjna, sztucznie wywołana przez agentów, czyniła ogromne spustoszenia. Mienie rolników, wybierających się do Brazylii, przechodziło za bezcen po największej części w ręce żydów. Kurczyła się więc ziemia w rękach chrześcijańskich, wyludniały się wsie. A tu rzekomo z Brazylii nadchodziły ciągle listy, od emigrantów z Brazylii, opisujące w łóżkowych kolorach raj brazylijski i wzywające tych, którzy pozostali w kraju, aby zamiast ciężko pracować na swej roli, emigrowali do Brazylii, krajny mlekiem i miodem płynący, gdzie bez pracy pieniądza się sypia do kieszeni. gdzie można w jednej chwili zostać bogaczem i panem na obszernych gruntach. Mimo rady i przestrogi księży, nauczycieli, urzędników i osób przychylnych ludowi, w ścianach nasz ślepo weszły tym listom i emigrantów na swą zgubę, a wzbogacił swym krwawym groszem agenta.

Największą gorączką emigracyjną panowała w r. 1895 i 1896, a najruchliwsi w niej współpracownicy braci Nodari w Udine. Agenci ich przebiegali Galicję, wzbijając wszędzie emigrantów, a najgorliwsi z ich współpracowników i powierników był Bazył Sidelnik, syn chłopca ruskiego z Kamionki włojskiej, w pow. rawskim. Sam chłop, umiał przemawiać do chłopów, wpływać na ich umysły i tysiące pchał w sieć, zarzuconą zęcznie na nasz kraj przez Nodarich.

A był to interes zyskowny. Bracia Nodari z mizernych pisarczyków w jednej z udińskich agencji wywiadowczych stali się panami, właścicielami kamienic i kopali. Jeździłi powozami po Udine i garsiami rozrzucałi pieniądze. Sidelnik zaś tył no książkę, jeździł dla przyjemności po Europie, a jeszcze mimo to potrafił tyle zaoszczędzić z grosza, wydartego biednym emigrantom, że kupił sobie dość znaczny majątek w Zaborzu w pow. rawskim, za który gotówką zapłacił kilkanaście tysięcy złotych.

Tomy cale możnaby zaperić opisem nadużyć najrozmaitszych, których dopuszczali się ci panowie, aby tylko wydłubić grosz od biednego chłopca, a opis ten wyglądałby raczej, jak jaka bajka wymyślona, a nie jak naga rzeczywistość.

Rząd włoski na wszystko patrzył przez palce. Wprawdzie dostawiali się od czasu do czasu wieści o tych nadużyciach do dzienników, ale nie to nie skutkowało, ranowie ci gospodarzowie dalej tak samo. Dopiero przed kilku miesiącami powzięła się im nega. Głównego szefa firmy Nodarich Silvia Nodarię, który w tym roku rzucił agitację wśród Słowianów w Gorycy i Gradyse, poczęła pilnie śledzić policja, aż wreszcie przed pół rokiem wpadł w jej ręce w Gradyse. Uwieszono go i rozpoczęło śledztwo, które wykazywało długą szereg nadużyć z jego strony. Aresztowano i jego współnika Sidelnika. Obaj wykreśli się jak mogli, ale liczne dowody świadczą przeciw nim. Chcąc wreszcie udowodnić, iż działalność ich była prawdziwym błogosławieństwem dla emigrantów, powołali około 200 świadków od wioły w Galicji, mających udowodnić, iż są ludźmi jak najuczciwsiymi, bez zmyły i szaky.

Wobec tego sąd apelacyjny w Tryeście odniósł się do najwyższego trybunału w Wiedniu z zapytaniem, czy nie należałoby raczej do przeprowadzenia rozprawy przeciw Nodariemu i Sidelnikowi delegować któregoś z sądów galicjskich, gdyż powołanie kilkunastu świadków z Galicji nad brzegi Adriatyku, pożałoby olbrzymie sumy. Trybunał najwyższy uwzględnił słuszny wniosek apelacji tryesteńskiej, delegował do przeprowadzenia rozprawy sąd

Ogłoszenia.

Za jeden wiersz petiowy albo jego miejsce 20 halery
 Za jeden wiersz petiowy w rubryce *Nadzwyczajne* 40 halery
 Drobne ogłoszenia (tylko w numerze porannym) po 10 halery za 10 wyrazów; następnie po 1 1/2 hal
 Ozniesienia o służbach, zaręczynach i inne prywatne komunikaty po *Kronice* za jeden wiersz 60 halery.

Numer pojedynczy:

we Lwowie: na prowincji:
 poranny . . . 3 halery poranny . . . 5 halery
 wieczorny . . 6 halery wieczorny . . 10 halery

Lwowski. Do Lwowa więc przywieziono przed kilku dniami Nodarię i tu odbędzie się przeciw niemu rozprawa.

Sidelnik, który jako chory był pomieszczony w Gradyse w szpitalu, obawiając się za swe sprawy surowej kary, uciekł ze szpitala. Na razie więc dostawiono do Lwowa tylko Nodarię.

Przed trzema dniami atoli schwytano i Sidelnika i w tych dniach i on przybędzie pod straż żandarmerii do Lwowa.

Nodari mówi tylko po włosku. Jest bardzo zdenerwowany i protestuje ciągle przeciw swemu aresztowaniu. Porozumiewa się po włosku z p. prezydentem Przyłuskim, który umie po włosku, a z dyrektorem więzienia porozumiewa się za pośrednictwem tłumacza, którym jest... Fryderyk Krater. Siedzi w jednej celi z byłym kierownikiem lwowskiej filii Tow. asekuracyjnego „Unio catholica“, Thumenem.

Rozprawa ta będzie bardzo sensacyjna, a potrawa, że względu na liczbę zawezwanych do niej świadków, kilka tygodni.

Ponieważ Nodari umie tylko po włosku, a wielu także świadków będzie powołanych z Włoch, akt oskarżenia wygotowany będzie po włosku i w tym języku odbędzie się rozprawa. Fungować będą przy niej zaprzysiężeni tłumacze języka włoskiego.

Sledztwo wykazało, iż Sidelnik był głównie autorem owych listów, które pisane były rzekomo przez emigrantów z Brazylii, a w pięknych kolorach przedstawiały ty i ich w tym kraju. Od emigrantów dowiadywał się o adresach ich krewnych i znajomych w Galicji i potem zasypywał ich listami, chąc zwabić dalsze ofiary do swej sieci. Niestety, zawsze się to mu udawało.

Tak więc przed kratami sądowymi sianą dwa złe duchy naszego włościanstwa i odpowiadać będą za tyle krzywd, wyrządonych biednym chłopom, za tyle łez, wylanych przez bezbronnych, niewinnych emigrantów, ściganych nieszczęśliwymi, za formalne rabunki, dokonywane w bezczelny sposób na tysiącach rodzin biednych, obalamujących. Mamy nadzieję, że spotka ich zasłużona kara, która odstrąszy może innych agentów od uwodzenia naszego chłopca.

Wprawdzie sąd będzie miał bardzo trudne zadanie, gdyż głównie przeważnie fakty nadużyć, które będą przedmiotem rozprawy, działy się przed kilku laty i nie będzie można przesłuchać głównych poszkodowanych, których kości bieleją pod skwarem niebem Brazylii, lub którzy katowani przez plantatorów, jeżdżą po borach, ściepach, lub plantacjach Brazylii i Argentyny, ale niezawodnie rozprawa potrafi wykazać tyle faktów i z nowszych czasów, iż tych złych duchów włościanstwa naszego nie ominie karząca ręka sprawiedliwości.

Ruch wyborczy.

Przeciw ludowcom. W ostatnim numerze *Wienia* i *Paszczyki* zamieścił ks. Stojalowski p. t. „Kto są ludowcy i Stapiński czy chłop sumienny może z nimi trzymać?“, ostry artykuł przeciw ludowcom. Czynnim zarzut, że usunęli z programu swego religię, powiadając, iż „do polityki nie trzeba religii“. A tyle przeciw — pisał ks. St. — zrozumieć może i powinien każdy włościanin, że „religia“ a „Bóg“ — to jedno. Kto więc mówi, że „religia do polityki niepotrzebna“, ten tem samem mówi, że Boga do polityki nie potrzeba. Jest to więc wyrażne, zęcznie ukrywane bluźnierstwo — a zatem co może mieć spólnego polski, wierzący włościanin z bluźniercami Boga swego?

Dalej czyni ks. Stojalowski zarzut ludowcom, że wprowadzali między lud rozdrożenie, a Wysloucha i Stapińskiego zarzuca, iż nigdy nie politycznego dla ludu nie zrobili. — Artykuł swój kończy temi słowy:

„Czas tedy najwyższy, aby lud polski cały w Galicji poznał się na tych dwóch farbowa-

PAN FILIP Z KONOPI

POWIEŚĆ

przez Kazimierza Gilńskiego.

— Siadaj, siadaj, dzień duży masz przed sobą, do Grobelnej wczas zajdziesz — prawil ksiądz, zmuszając gwałtem pana Filipa, by usiadł na ławie. I choćby usiadł, ale Iwaśko znowu głową kiwnął.

— Księżo proboszczu, nie zatrzymujcie mnie. — Wina dam! — I tak już humory biją mi w łeb... — Osiadzie, jak zieleniakowi hetmańskiego dam waści.

I znowu za łokieć pana Filipa ułapił i ciągnął do ławy, ale Iwaśko głową pokręcił, jakby znak dawał, by żadnej nie czynił folgi. — Nie mogę, księżo proboszczu, na Pana Jezusa przysięgam, że nie mogę, do stu diabłów mówię, że nie mogę! — wrzasnął nagle pan Filip, aż ksiądz odskoczył, ręce rozczepił: „*Deus mecum!*“ niewyraźnie jeno belkocząc.

— Gdy już byli za probostwem, rycerz obrócił się do Iwaśki i odezwał się gorączkowo: — No i co? Jest?

— Jest!

— Gdzie?

— W konopiach.

— To ci los! — zawołał pan Filip. Nie mogłeś że, obawiesz, w innym miejscu panny zobaczyć, jeno w konopiach?

— Trudno, bo wszędzie ludzie chodzą — odpowiedział Iwaśko.

— Czy pannę widziałeś, czy widziałeś się z panną? — zapytał porywczo pan Filip, nie rozumiejąc dobrze słów Iwaśki.

— Już ja wszystko obmyślił, jak należy, a wam nie, czy ja, panno, czy z panną się widział, byleby wy ją zobaczyli.

— A jak pójdzie, nim dojedziemy.

— Nie bójcie się!

— Pewnyś?

— To moja rzecz!

Tak mówiąc, dojechali do miejsca upatrzonego.

Pan Filip, zdawszy się na wolę Iwaśki, musiał we wszystkim go słuchać i wedle jego wskazówek robić. Wjechali więc naprzód w zagajnik jakiś, później w pokrzywę, później w dół, porośnięty lipianem, wreszcie zatrzymali się przy gruszy starej, od której zaczynał się las konopi, do ogrodu dworskiego przykajający. Tu Iwaśko konie do drzewa przywiązał i wraz z panem Filipem zanurzył się w las konopiany. Gdy w ten sposób zbliżyli się do dworu na kroków kilkadziesiąt, Iwaśko kazał panu Filipowi zatrzymać się i czekać, sam zaś przeskoczył rów, oddzielający owe konopie od sadu i znikł w zaroślach. Pan Filip stał, patrzał, nie rozumiejąc nic a nic z tego. — Wedle zapewnień

Iwaśki, miał Teckę w konopiach, urzeć, a tu dokoła żywego nie było ducha, najmniejszy szeszel jakiegokolwiek obecności nie zdradzał, jeno konie uwiązane u gruszy, parsknęły niekiedy, ale na głos pana Filipa: „Cicho!“, podnosiły lby, stragły uszami i w sad patrzyły.

Po paru chwilach oczekiwania zaczął pana Filipa niepokój ogarniać. Na myśl mu przyszło, że Iwaśko rzeczywiście Teckę tu zabrał, ale nim *Dominus mecum* z objęć swoich go puścił, nim się tu wreszcie dostali, Tecka do dworu wróciła — i wszelka nadzieja zobaczenia się z dziewczką ukochaną przepadła. Wprawdzie przypomniał sobie pan Filip Tatara, Szweda i rezerwistów Iwaśki, ale tu inna sprawa. Zaczął więc wyprawy swych i przyszedł i począł tak wzdychać z żalności wielkiej i zawodu spodziewanego, że zielone kitki konopi dokoła chwiał się zaczęły i szumić, jakby i one podzielały żalność oną.

Ale Iwaśko lepszej był myśli. Panny nie widział, do dworu nie zabrał, od służby zaś folwarcznej dowiedział się to tylko, że Tecka jest w swojej wieżycy, z której na krok nie wychodzi prawie, siedzi jeno przy krosnach i ornat szyje. Pan Filip zbliżył się może z pantatyku, ale Iwaśko rezonu nie stracił. Tatar w oczerecie, Szwed w rowie, kobyła w bloście ugłęzła — i co? — Tatar za łeb, Szweda za kark, a kobyłę sami rezu nie wyciągnęli. A teraz z dziewczką rady sobie nie dał? Ou — wa!

Sprawdziwszy więc pana Filipa do wiadomego miejsca, sam skoczył pod wieżyczkę Te-

cką, a widać okno otworzył, głowę podniósł i przysyciwszy okno zawołał:

— Pan-noo!

Ale w okienku nikt się nie pokazał.

— Panno! — zawołał po raz drugi już głośnie.

Wolanie doszło do uszu Tecki, podeszła więc do okna, a widząc u dołu, pod wieżą, stojącego przyjacielą pana Filipa, pochyliła się i głosem zdawionym zapytała:

— A co ty tu robisz, Iwaśko?

Iwaśko z dymu trąbkę zrobił i szepnął:

— Chodźcie no tutaj!

— Abo co?

— Pręde!

W umyśle Tecki zrodziła się niewyraźna myśl jakiegoś wypadku.

— Nieszczenie jakie? — spytała.

— Aha!

— Jesu Marja!

— Psi! Chodźcie jeno prędzej, a sami.

Tecka tchem jednym zbiegła ze schodów i znalazła się przy Iwaśku.

— Mów, co tam?

— E, nie! — odpowiadał śmiejąc się.

— Jakto nie?

Z wesołej, uśmiechniętej twarzy Iwaśki, Tecka wyrozumiała łatwo, iż rzeczywiście nie, ale gdy począł jakieś znaki dawać i pokazywać wgląd grodu, plomienie gorące oblały twarz panienki, i robiąc krok, jakby umknąć miała, rzuciła półgłosem:

— Co ty tam balamucisz?

— Niech panna długo nie gada, a ze mną idzie.

— Dokąd?

— W konopie.

— Czy ty, Iwaśku, przy swoich zmysłach jesteś?

— Tam na pannę pan czeka.

Tecka lekko zmarszczyła brwi.

— Jaki pan? — zapytała.

— Niby to panna nie wie! — zaśmiał się chłopak.

Plomienie, jak róża, wykwitły na twarzy dziewczyny.

— Słuchaj, Iwaśko, — rzekła po chwili, a głos jej drżał lekko — powiedz temu panu, że... że ja go widzieć nie mogę...

— A bo to trudno pójść i zobaczyć?

— Ze ja go widzieć nie chcę.

— Abo to prawda!

— Powiedz, że ojca nie ma w domu.

— Abo to że?

Urażona trochę odwróciła się do wyścia.

Iwaśko widząc, że sprawę przegrywa i że Tecka naprawdę o odroście zamysła, skoczył, chwycił ją niżej kolan, uniósł w górę, jak wiotką brzozy gąłkę, rzucił się w sad, dopadł rowu, który przesadził skokiem jednym i znalazł się w konopiach.

(Ciąg dalszy nastąpi).

Wiktor Jasiński

Lwów, Słowackiego 1. 2 (naprzeciw głównej poczty)

Składy:

KRONIKA.

Lwów 26 sierpnia

Stan powietrza. Godzina 12 w południe: Ciężka + 27° C w cieniu; pogodna.

Wiadomości osobiste. Prezydent miasta, dr. G. Małachowski, powrócił z urlopu i objął urządowanie.

P. Alojzy Jirasek, historyczny pisarz czeski, zwany czeskim Sienkiewiczem, obchodził w tych dniach 50 r. cznie swoich urodzin. Rocznicę tę obchodzili uroczystie całe Czechy, a ze wszystkich stron królestwa czeskiego, jubilat otrzymał listy i telegramy z życzeniami. Do chóru tego i my się przyłączamy, życząc znakomitemu pisarzowi czeskiemu, aby mu Bóg dozwolił długie jeszcze lata pracować na chwałę literatury i narodu czeskiego. *Ad multos annos!*

Rocznica śmierci bohatera. W dniu 7 września przypada 70 rocznica śmierci generała Józefa Sowińskiego, bohaterki obrony Woli przy wzięciu Warszawy przez Paskiewicza w r. 1811. Nie ma on dotąd pomnika, choć na przynajmniej tyle zasłużył, co Chłapowski i Ordon.

Wieczorek artystyczny. W dniu 30 bm. odbędzie się w sali „Sokola” wieczorek, urządzony staraniem artystów teatru miejskiego, na dochód kolegi ich dawnego, obecnie dyrektora trupy prowincjonalnej p. Piaseckiego. P. Piasecki zjechał na lato do Lwowa i dał kilka przedstawień w ogródku pod Zamkiem, wskutek niepowodzenia jednak zmuszony był zaniechać przedstawień. Choroba i niepowodzenie tuż zrujnowały p. P. tak, że obecnie artysta teatru, chcąc ułatwić mu wyjazd ze Lwowa, urządza na ten cel wieczorek. Współudział przyrzekli: pp. Szuppona, Łopatynska, Czerwiński, Drzewiecki, Gliński, Kosiński, Krzemieński, Kwiatkiewicz, Lelewicz i Roman. Program bardzo udanie ułożony i cel sympatyczny ściąganie niezawodnie liczną publiczność do sali „Sokola”.

Ruch pocztowy w lipcu. W miesiącu lipcu nadano na pocztę lwowskiej w pocztę listów 1,993,398 pisyłek; nadeszło zaś 1,642,249. W pocztę wozową nadano p. sylek 47,015; nadeszło 52,168. W ruchu kasowym wpłacono 4,922,40 k. 2 h; wypłacono 5,079,679 k. 64 h. W telegraficznym nałano depesz 18,305; nadeszło 20,448. Rozmów telefonicznych było w zerwie w sieci miastowej 77,724, w międzymiastowej 1,315.

Wydział towarzystwa tatrzańskiego odniósł się do namiestnictwa z prośbą o pokonanie kroków, aby narecznie most na Białce, w kierunku Polanie, łączący gościniec z Zakopanem do Morskiego Oka z gościniec węgierskim do Grot Białych i Szemsku mógł być wybudowany, iżby odpadała potrzeba średnio-wiecznego sposobu przeprawiania się w bród przez Białkę, co kontrastuje z nowoczesnymi gościniami po obu stronach.

Brak wagonów. W obecnej porze, kiedy ruch osobowy z każdym dniem jest większy, w porze powrotu z kąpieli i miejsc klimatycznych, dyrekcje naszych kolei państwowych oszczędzają na „wagonach” po harpagońsku. Na przestrzeni Krynicz-Stróże, która przedstawia jedną drogę dla wszystkich jadących z Krynicy, Muszyny, Żegiestowa, Piwnicznej, Rytra i Szczawnicy, a więc z najliczniej odwiedzanych miejsc leczniczych, kursują wszystkie cztery przedziały klasy II. i jeden przedział klasy I. To też służba pociągowa i urzędnicy na dworcach mają prawdziwy kłopot z rozmieszczeniem liczniejszych codziennie podróży. Przed kilku dniami jakiś funkcjonariusz kolei państwowych z Wiednia objechał tę linię i przypatrywał się, czy urzędnicy ruchu nie noszą przypadkiem w służbie złotych bucików. To fakt! Czy nie byłoby właściwie wysłać jakieśgo funkcjonariusza, który przestępowałby tego, ażeby pasażerowie opłacający bardzo drogie bilety kolejowe, nie pakowano do wagonów jak w Bergen śledzie do beczek? W całym świecie kolej istnieje dla wygody publiczności, u nas zdaje się publiczność egzystować dla kas kolejowych!

Zakład ciemnych, mieszczący się dotychczas w budynku przy ulicy Łyczakowskiej 1.37, przenosił się do nowowzniesionego gmachu przy ul. św. Zofii. W dawnym budynku zakładu ciemnych, w którym rozpoczęto natychmiast roboty adaptacyjne, mieścił się budynek od 1 września br. filja gimnazjum V.

Ofiary cwołów wojskowych. Do notatki pod tym tytułem umieszczonej w numerze 328 *Dziennika polskiego* z dnia 22 sierpnia br. otrzymaliśmy wyjaśnienie, że liczba ofiar w tej notatce wymienionej, ogranicza się do dwóch żołnierzy zabitych i trzech rannych, z których to ostatnich jeden tylko jest w szpitalu.

W obronie narodowości. W szynku przy placu św. Jura siedział sobie dwóch murarzy Papież i Wąchowski. Za chwilę przysiadł do nich malarz pokojowy Henryk Kudelka. Jakich czas była między nimi zgoda, ale widocznie podopyty Kudelka, poczęł obelżywie odzywać się o Polakach. Co tam dalej zaszło, niewiadomo, dość, że niebawem Kudelka znalazł się na ulicy, pobity — parasolami. Na policji tłumaczyli się obaj murarze, że nie oni pobili Kudelkę, lecz, że musiał mu kto „doprowadzić” na ulicę, „gdzie walczył w tłumie”. Policja obu obrońców polskości zamknęła do aresztu.

Koniokrady. Gospodarzowi Fedkowi Jaremowiczowi z Krasowa, ukradziono wczoraj w południe z placu Strzeleckiego wóz z parą koni i workiem owsa. Fedko poniósł szkodę na 300 kor.

Krwawa awantura. Ulica Ruska była wczoraj popołudniu widownią ogromnego zbiegowiska. W jednej z kamienic na tej ulicy jest stróż Michał Bauer z żoną Katarzyną i mają u siebie na mieszkaniu „kąt” murarza Józefa Kryszka z chłopcami Regim Schütz. Dnia wczorajszego Kryszak poczęł błąd swą „narzeczoną”, a w jej obronie stanął Bauer. Rozwścieczeni tym Kryszak rozbił kijem głowę Bauera. Oczywiście w obronie męża stanęła Baurowa i zle na ten wysłał, bo Kryszak chwycił białek żelazny i uderzył o kobiecie w twarz. I sam awanturnik zle wyszedł na spacer, bo gdy całe białe się towarzysztwo wypało z gwałtem na ulicę, wybiegli i on i w ciemnej sieni rozbił sobie głowę. Dopiero przybycie policji położyło kres bójce. Raniomych odprowadzono na stację ratunkową, zaś Kryszak następnie wsadzono do aresztu.

Za rogatką, ale tym razem nie żołnierską, wrzasa ubiegłej nocy krwawa bójka. Przebieg jej, uwięziony jednym ciężko pobitym, jest dość ciekawy. Piotr Jaremko, wieśniak z Dawidowa, wracając do domu, wstąpił do szynku za rogatką Zieloną, gdzie zabawiło się kilkunastu awanturników, cegielnianych prawdopodobnie i paru chłopów z Dawidowa. Bez żadnej racji ze strony wieśniaków powstała bójka, która wobec przewagi awanturników przedmieścia, zmusiła chłopów do ucieczki. Na placu w rękach rozbawionych cegielników został się tylko Jaremko, który nie zdołał uciec. Na niego tedy rzucili się draby i zadali mu aż sześć ran, potem uciekli. Ciężko pokaleczonego Jaremka opatrzyła stacja ratunkowa.

Pod groszą śmierci. W szynku Ernestyny Gerstenfeld przy ulicy Zielonej 1.51 wyprawili wczoraj ogromną awanturę niejakie Stanisław R. Nie dość, że powybiłszy szyby i potłukł szklanki, ale już aresztowany odgrażał się jeszcze, że Gerstenfeldową „musi albo zabić, albo przebić nożem”. Dla chwilowego udermienia zamachu na osobę szynkarki, ułożono awanturnika w kosie.

Waglik w powiecie lwowskim. W Kozienicach pod Lwowem skonał wczoraj zarazę waglik (karbunkula) wśród bydła. Padły na nią dwa buhaje, należące do włościan Kozienickich. Od bydła zaraziła się ta straszna choroba zarobnica, Katarzyna Wróblewna Przewięzła ją do szpitala we Lwowie, gdzie wśród okropnych męczarni, um. rła. Lekarze skonałostali u niej w istocie waglik.

Ponieważ z palnych zwierząt sprzedano skórę, a nawet mięso, zachodzi przeto obawa rozszerzenia się tej choroby. Namiestnictwo zawiadomione o tem, wysłało do Kozienick leśniczego, który zarządził wszelkie środki ostrożności, aby zapobiedz rozszerzeniu się choroby.

Przypominamy, iż w roku zeszłym zaszła we Lwowie jeden wypadek waglika. Zachorowała na niego robotnica, zajęta w fabryce szczeni Kłafelada na Zamarytynie. Równocześnie zachorowała na waglik czterech robotników w fabryce szczeni w Pradze, do której Kłafelada dojeżdżała szczeni i wlosienia. Zarządzone natychmiast przez władze sanitarne środki (spalenie wlosien i szczeni w fabryce Kłafelada i zdezinfekowanie całej fabryki) zapobiegły dalszemu rozszerzeniu się choroby tak, że ograniczyła się ona tylko do jednego wypadku. Miejsmy nadzieję, że dzięki zarządzeniom władz sanitarnych i w Kozienicach więcej wypadków waglika nie będzie.

Zaprzeczenie. Przed kilku dniami powtórzyliśmy za *Przedświtem* notatkę, donoszącą, iż p. Leonowi Scheurichowi, pisarzowi gminnemu w Półwsiu zwierzyńskim, sąd krakowski wytoczył śledztwo karne za spieniewienie pieniędzy gminnych. Wiadomość ta była fałszywa. P. Scheurichowi nie wytoczono wcale śledztwa karnego, gdyż nie było do tego powodu.

Węgrzy zawsze górą! Donoszą nam z Jaremca: W sobotę dnia 24 b. m. na dworcu kolejowym o godzinie 5 min. 40 rano zebrało się kilkadziesiąt podróżnych, zapoznajonych w bilety jazdy do Stanisławowa i Lwowa. Zerwali się z łóżek tak bardzo wcześnie, aby móc użyć pociągu jadącego wprost do Lwowa, bez potrzeby przesiadania się w Stanisławowie. Jakież jednak było zdziwienie wszystkich, gdy na tablicy pojawiło się ogłoszenie, podpisane przez naczelnika stacji, iż pociąg spóźniony o 1 1/2 godziny!

Przeuczowano jakąś katastrofę, o którą na linii stanisławowskiej — jak wiadomo — wcale nie trudno. Wreszcie po półtoragodzinnym czekaniu zjechał pociąg i wtedy dowiedziano się, że powodem tak kolosalnego spóźnienia były winogrona, tak jest, węgierskie winogrona! Oto na stacji Kórsmesz z pociągu węgierskiego przeładowywano do pociągu austriackiego transport winogron, a było tego coś trzy wagony. Pomimo, że Węgrzy na pociąg austriacki nie czekają nigdy dłużej jak 30 minut, węgierski urzędnik potrafił spóźnić nasz pociąg o 1 1/2 godziny.

Rezultatem tego było to, że podróżni jadący pociągami osobowymi do Lwowa, musieli czekać do następnego pociągu pospiesznego, dopłacić naturalnie jeszcze odpowiednią kwotę, no, a po drodze rozważać o wyższości Węgier, które nas na każdym kroku bezkarnie szykanują.

Podajemy to do wiadomości ministerstwa kolejowego, żądając wdrożenia w tej sprawie surowego dochodzenia i zapobieżenia na przyszłość podobnym, bardzo niemiłym dla podróżnych niespodziankom.

Ofiara służby wojskowej. W *Naprawdę* czytamy: W stacjonowanym na Prądniku Czerwonym 13 p. w 8 kompanii, służył szeregowiec Ciaraeh, szewc z Wadowa. Dnia 16 b. m. wyruszył Ciaraeh wraz z innymi o godzinie 5 rano na ćwiczenia pułkowe. Powróciwszy do koszar o godzinie pół do 1, Ciaraeh rozchorował się nagle tak, iż nie jadłszy obiadu, musiał położyć się do łóżka. Niedługo potem wpadł do izby feldwebel Jelonek i przystąpiwszy do Ciaraeha poczęł nim trząść i krzyżeć, żeby wstał. Gdy jednak Ciaraeh nie był w stanie podnieść się z łóżka i usprawiedliwiał się, że jest chory, pan feldwebel, rozstrzygnawszy widocznie swym rozumem, iż Ciaraeh „symuluje”, ściągając chorego z łóżka. Stan Ciaraeha pogorszył się, tak, iż następnego dnia lekarz polecił odstawić go do szpitala, gdzie biedak w przeciągu 3 dni, we wtorek 20 b. m. umierał ducha.

Utrata doktoratu. Adwokat, dr. Eustachy Borecki, były adwokat w Delatynie, został skazany w roku zeszłym przez trybunał karny w Stanisławowie na dwa miesiące więzienia, za zbrodnie oszustwa, popełnione przez to, iż kupiwszy od jakiegoś górala jedną parcelę pruntową, w sposób podstępny wyłudził od górala podpis na dwie parcele i na te dwie parcele zaistabulował się w księgach gruntowych. Przeciwni wyrokowi temu wniośd dr. Borecki zażalenie nieważności do najwyższego trybunału w Wiedniu, który wyrok zatwierdził, a p. Borecki zaczął odsyłać karę w więzieniu stanisławowskim. Izba adwokacka w Przemyślu wykreśliła Boreckiego z listy adwokatów, a w tych dniach doręczono mu dekret senatu akademickiego we Lwowie na mocy którego został on pozbawiony dyplomu doktorskiego.

Szykany pruskie. Inspektor szkolny we Wrześni, gdzie dzieci nie chciały się uczyć religii po niemiecku i były za to s łowane, rozesał obecnie do rodziców polskich następujący okólnik: „Jak się dowiedziałem, córka (syn) pańska opiera się przeciwko udzielaniu nauki religii w języku niemieckim. Już dziś oświadczam panu, że — jeżeli córka (syn) pańska przy swoim uporze przeciwko rozporządzeniom władzy szkolnej nadal pozostawiać będzie, nie nastąpi jej zwolnienie ze szkoły na Wielkanoc pomimo ukończenia 14 r. życia, — lecz oswemem będzie zmuszona chodzić jeszcze rok dłużej do szkoły.”

Tyfus plamisty wybuchł w Skolem. Myszy pojawiły się całemi gromadami w pow. sanockim i wyrządzają ogromne szkody. Głównie dotknęła są ła plaga gminy: Zarszyn, Besko, Jaćmierz, Bzianka i Mielcz.

Szarłatyna szerzy się nagminnie w Stanisławowie.

Wykolejenie się pociągu. W sobotę wczoraz o godzinie 9 wykoleił się na stacji w Dolinie pociąg ciężarowy. Jeden wagon zgruchotał do

nych lisach, Wyslouchu i Stapińskim — i odrzucił od siebie „ludostwo”, wydzierające mu wiarę i pobożność, tamujące rozwój sprawy ludowej, a gotowe też, w danym razie, przyłożyć rękę do jego szkody na majątku.

„Komu dobro i jedność ludu leży na sercu, niech przy tych wyborach stara się usunąć rozbijaczy ludu. Nie popierać, ani wybierać ludowców, ani Stapińskiego.”

„A cokolwiek się stanie przy tych wyborach, ja kończę, tyle oświadczam: Jeżeli mi Bóg życia pozwoli, a natchnie serca ludzi wierzących i dobrej woli tu temu, aby po tych wyborach, w następnych pięciu latach do nowych wyborów połączyli się pod hasłem „wiary i sprawiedliwości” do spokojnej pracy dla dobra ludu i Ojczyzny, to ja pójdę pieszo od wsi do wsi, aby lud poczytył, czemu są ludowcy i ich herztwoje. A mam nadzieję w Bogu i silę jego prawdy, że jak już częst powiatów wolna jest od plagi ludowstwa, tak i inne od niej wolne będą. Co daj Bóg!”

Stronnictwo chrześcijańsko-ludowe, ks. Stojałowski, poleca w dalszym ciągu na powiat lańcucki: Antoniego Kameckiego z Kańczugi, a na powiat jasielski: Wincentego Pawlika, włościanina z Warzyc.

Ks. Stojałowski w *Więściu i Pismo* skarży się, że brak mu sił, czasu, a z powodu zdrady paru posłów, brak też funduszu na agitację we wszystkich powiatach. Dalej przestrasza ks. Stojałowski przed kandydaturą Włodzimierza Prusa, wysuniętego w powiecie rzeszowskim przeciw Szaferowi. Piszę on:

„Ależ Włodzimierz Pruc jest Rusinem, a do tego dopuścić nie możemy, aby w czysto mazurskim powiecie, gdzie Rusinów jest zaledwie jedna parafia, był posłem polskich chłopów Rusin. Więć nie dajcie się, Bracia Rzeszowscy, balamuci, ale zgodnie i jednomyślnie oddajcie głosy naszemu dzielnemu Tomaszowi Szaferowi.”

W Ropczyckiem i Kolbuszowskiem pogódzić się Bracia wczorasz. Jeżeli nie będzie jednności w obu tych powiatach, — wyjdzie stanąć.

W Ropczyckiem wzięcie Wojciecha Malochę, bo przecie znany waz powiat i wiemy, że tam żadnego tak dzielnego chłopca, jak Wojciech Malocha, nie ma. A wybierać chłopca tylko dlatego, że on z tego samego powiatu, to jest nierozum — i szkoda dla sprawy ludowej!”

Lwów. Sejmik relacyjny p. Romanowicza odbędzie się jutro o godz. 7-mej wieczorem w sali „Gwiazdy” przy ulicy Franciszkańskiej.

Brzeżany. W sobotę odbyło się walne zgromadzenie wyborców, na którym zdawał sprawę z czynności poselskich, dotychczasowy poseł z miast; Brzeżany-Złoczów dr. Stanisław Schaezel. Po wysłuchaniu sprawozdania udzielono mu jednogłośnie wotum zaufania i wyrażono podziękowanie za wybitną działalność, a w końcu jednogłośnie postawiono ponownie jego kandydaturę.

Kałuż. W gminach należących do tutejszego powiatu, przeprowadzono prawybor i wszędzie wybrano wyborców, którzy przeważnie popierają kandydaturę dra Adolfa Wursta tutejszego starszego lekarza powiatowego. Wybór jego najpewniejszy z wszystkich innych kandydatur w kałuskim.

Kolomyja. Wczoraj odbyło się tu zgromadzenie wyborcze, na którym zdał sprawę ze swych czynności poselskich, dotychczasowy nasz poseł p. Witolański. Po wysłuchaniu sprawozdania, udzielono mu wotum zaufania, a podniósłszy na nowo jego kandydaturę, wybrano komitet, celem poparcia jego wyboru.

Przemysł. Akcja wyborcza z kurji włościańskiej przybrała w powiecie przemyskim zupełnie odmienną cechę. Przeciwko kandydatowi narodowemu drowi Władysławowi Czaykowskiemu, który od całego szeregu lat pracuje dotąd z korzyścią dla powiatu, wystąpił p. Eugeniusz Kusiba, urzędnik Towarzystwa żelazkowo-rolnego. — P. Kusiba widząc, że nie ma żadnych szans wyboru, daje się używać za narzędzie w ręku radykała ruskiego Stefana Nowakowskiego. Na wiecu przez Nowakowskiego zwołanym, który odbył się w niedzielę w sali „Sokola”, p. Kusiba oświadczył, że nie kandyduje, wzywając włościan, aby głos oddali Nowakowskiemu. Postępowanie to p. Kusibi, który na każdym kroku wysuwa swój patryjotyzm, wywołało ogólne oburzenie, gdyż wiadomemu musi być Kusibi, jak wręgo Nowakowski występował w sejmie przeciw Polakom. Wielkie oburzenie wywołał też fakt, że Towarzystwo polskie „Sokol” dało salę radykałowi ruskiemu Nowakowskiemu, któremu wszystkie stowarzyszenia tak polskie, jak ruskie i magistrat, sali odmówiły. Fakt ten potępił nawet przeciwnicy polityczni dra Czaykowskiego, byłego prezesa „Sokola” i wyrażają mu swoją sympatię.

Rawa ruska. *Dziś* donosi, że pojawiła się tam nowa kandydatura, a mianowicie ubiega się o mandat poselski z kurji wiejskiej tego powiatu diak i pisarz gminny z Dynisk, Tomaszewski. Naturalnie *Dziś* w tej kandydaturze upatruje „polską intrygę” i pisze, iż pojawiła się ona dlatego, aby rozbicie głosy ruskie, kupięcie się kolo ka. Kypriana i dopomódz do zwycięstwa polskiemu kandydatowi p. Górcę.

Rzeszów. Komitet przedwyborczy zaprasza kandydatów, którzy ubiegają się o mandat z miasta Rzeszowa, aby zgłosili swoje kandydatury do dnia 28 bm., a dnia 1 września przybyli na zgromadzenie wyborców, celem złożenia wiary politycznej.

Sanok. P. Stanisław Gniewosz nadesłał z Karlsbadu list, w którym oświadcza, iż o piastowany przez 18 lat mandat poselski z kurji wielkiej posiadłości okręgu sanockiego nie ubiega się więcej i kandydować nie będzie.

Stanisławów. W mieście naszym głucho przed wyborami posła na sejm krajowy, nie było widać żadnego zainteresowania, a nawet komitet, tak zwany „miejski”, nie dawał znaku życia o sobie i zdawało się, że się wcale nie wzięło. Dlatego też grono obywateli tutejszego grodu zawiązało komitet, który na zebraniach dnia 20 i 24 b. m. uchwalili jednomyślnie popierać kandydaturę dra Leona Biłińskiego.

Wadowice. Odbyło się tu wczoraj w sali „Sokola” zgromadzenie pr edwyborcze, na które przybyło z Bochni sześciu obywateli celem popierania kandydatury Węgrzyna. — Burmistrz Opydo uwolnił p. Maissa od wypowiedzenia mowy kandydackiej. Po mowie p. Węgrzyna uchwalono popierać jego kandydaturę.

Jaremko, który nie zdołał uciec. Na niego tedy rzucili się draby i zadali mu aż sześć ran, potem uciekli. Ciężko pokaleczonego Jaremka opatrzyła stacja ratunkowa.

Pod groszą śmierci. W szynku Ernestyny Gerstenfeld przy ulicy Zielonej 1.51 wyprawili wczoraj ogromną awanturę niejakie Stanisław R. Nie dość, że powybiłszy szyby i potłukł szklanki, ale już aresztowany odgrażał się jeszcze, że Gerstenfeldową „musi albo zabić, albo przebić nożem”. Dla chwilowego udermienia zamachu na osobę szynkarki, ułożono awanturnika w kosie.

Waglik w powiecie lwowskim. W Kozienicach pod Lwowem skonał wczoraj zarazę waglik (karbunkula) wśród bydła. Padły na nią dwa buhaje, należące do włościan Kozienickich. Od bydła zaraziła się ta straszna choroba zarobnica, Katarzyna Wróblewna Przewięzła ją do szpitala we Lwowie, gdzie wśród okropnych męczarni, um. rła. Lekarze skonałostali u niej w istocie waglik.

Ponieważ z palnych zwierząt sprzedano skórę, a nawet mięso, zachodzi przeto obawa rozszerzenia się tej choroby. Namiestnictwo zawiadomione o tem, wysłało do Kozienick leśniczego, który zarządził wszelkie środki ostrożności, aby zapobiedz rozszerzeniu się choroby.

Przypominamy, iż w roku zeszłym zaszła we Lwowie jeden wypadek waglika. Zachorowała na niego robotnica, zajęta w fabryce szczeni Kłafelada na Zamarytynie. Równocześnie zachorowała na waglik czterech robotników w fabryce szczeni w Pradze, do której Kłafelada dojeżdżała szczeni i wlosienia. Zarządzone natychmiast przez władze sanitarne środki (spalenie wlosien i szczeni w fabryce Kłafelada i zdezinfekowanie całej fabryki) zapobiegły dalszemu rozszerzeniu się choroby tak, że ograniczyła się ona tylko do jednego wypadku. Miejsmy nadzieję, że dzięki zarządzeniom władz sanitarnych i w Kozienicach więcej wypadków waglika nie będzie.

Zaprzeczenie. Przed kilku dniami powtórzyliśmy za *Przedświtem* notatkę, donoszącą, iż p. Leonowi Scheurichowi, pisarzowi gminnemu w Półwsiu zwierzyńskim, sąd krakowski wytoczył śledztwo karne za spieniewienie pieniędzy gminnych. Wiadomość ta była fałszywa. P. Scheurichowi nie wytoczono wcale śledztwa karnego, gdyż nie było do tego powodu.

Węgrzy zawsze górą! Donoszą nam z Jaremca: W sobotę dnia 24 b. m. na dworcu kolejowym o godzinie 5 min. 40 rano zebrało się kilkadziesiąt podróżnych, zapoznajonych w bilety jazdy do Stanisławowa i Lwowa. Zerwali się z łóżek tak bardzo wcześnie, aby móc użyć pociągu jadącego wprost do Lwowa, bez potrzeby przesiadania się w Stanisławowie. Jakież jednak było zdziwienie wszystkich, gdy na tablicy pojawiło się ogłoszenie, podpisane przez naczelnika stacji, iż pociąg spóźniony o 1 1/2 godziny!

Przeuczowano jakąś katastrofę, o którą na linii stanisławowskiej — jak wiadomo — wcale nie trudno. Wreszcie po półtoragodzinnym czekaniu zjechał pociąg i wtedy dowiedziano się, że powodem tak kolosalnego spóźnienia były winogrona, tak jest, węgierskie winogrona! Oto na stacji Kórsmesz z pociągu węgierskiego przeładowywano do pociągu austriackiego transport winogron, a było tego coś trzy wagony. Pomimo, że Węgrzy na pociąg austriacki nie czekają nigdy dłużej jak 30 minut, węgierski urzędnik potrafił spóźnić nasz pociąg o 1 1/2 godziny.

Rezultatem tego było to, że podróżni jadący pociągami osobowymi do Lwowa, musieli czekać do następnego pociągu pospiesznego, dopłacić naturalnie jeszcze odpowiednią kwotę, no, a po drodze rozważać o wyższości Węgier, które nas na każdym kroku bezkarnie szykanują.

Podajemy to do wiadomości ministerstwa kolejowego, żądając wdrożenia w tej sprawie surowego dochodzenia i zapobieżenia na przyszłość podobnym, bardzo niemiłym dla podróżnych niespodziankom.

Ofiara służby wojskowej. W *Naprawdę* czytamy: W stacjonowanym na Prądniku Czerwonym 13 p. w 8 kompanii, służył szeregowiec Ciaraeh, szewc z Wadowa. Dnia 16 b. m. wyruszył Ciaraeh wraz z innymi o godzinie 5 rano na ćwiczenia pułkowe. Powróciwszy do koszar o godzinie pół do 1, Ciaraeh rozchorował się nagle tak, iż nie jadłszy obiadu, musiał położyć się do łóżka. Niedługo potem wpadł do izby feldwebel Jelonek i przystąpiwszy do Ciaraeha poczęł nim trząść i krzyżeć, żeby wstał. Gdy jednak Ciaraeh nie był w stanie podnieść się z łóżka i usprawiedliwiał się, że jest chory, pan feldwebel, rozstrzygnawszy widocznie swym rozumem, iż Ciaraeh „symuluje”, ściągając chorego z łóżka. Stan Ciaraeha pogorszył się, tak, iż następnego dnia lekarz polecił odstawić go do szpitala, gdzie biedak w przeciągu 3 dni, we wtorek 20 b. m. umierał ducha.

Utrata doktoratu. Adwokat, dr. Eustachy Borecki, były adwokat w Delatynie, został skazany w roku zeszłym przez trybunał karny w Stanisławowie na dwa miesiące więzienia, za zbrodnie oszustwa, popełnione przez to, iż kupiwszy od jakiegoś górala jedną parcelę pruntową, w sposób podstępny wyłudził od górala podpis na dwie parcele i na te dwie parcele zaistabulował się w księgach gruntowych. Przeciwni wyrokowi temu wniośd dr. Borecki zażalenie nieważności do najwyższego trybunału w Wiedniu, który wyrok zatwierdził, a p. Borecki zaczął odsyłać karę w więzieniu stanisławowskim. Izba adwokacka w Przemyślu wykreśliła Boreckiego z listy adwokatów, a w tych dniach doręczono mu dekret senatu akademickiego we Lwowie na mocy którego został on pozbawiony dyplomu doktorskiego.

Szykany pruskie. Inspektor szkolny we Wrześni, gdzie dzieci nie chciały się uczyć religii po niemiecku i były za to s łowane, rozesał obecnie do rodziców polskich następujący okólnik: „Jak się dowiedziałem, córka (syn) pańska opiera się przeciwko udzielaniu nauki religii w języku niemieckim. Już dziś oświadczam panu, że — jeżeli córka (syn) pańska przy swoim uporze przeciwko rozporządzeniom władzy szkolnej nadal pozostawiać będzie, nie nastąpi jej zwolnienie ze szkoły na Wielkanoc pomimo ukończenia 14 r. życia, — lecz oswemem będzie zmuszona chodzić jeszcze rok dłużej do szkoły.”

Tyfus plamisty wybuchł w Skolem. Myszy pojawiły się całemi gromadami w pow. sanockim i wyrządzają ogromne szkody. Głównie dotknęła są ła plaga gminy: Zarszyn, Besko, Jaćmierz, Bzianka i Mielcz.

Szarłatyna szerzy się nagminnie w Stanisławowie.

Wykolejenie się pociągu. W sobotę wczoraz o godzinie 9 wykoleił się na stacji w Dolinie pociąg ciężarowy. Jeden wagon zgruchotał do

szczęśli, dwa uszkodzone. Ze służby kolejowej na szczęście nikt nie poniósł szkwa.

Jubileusz teatru polskiego w Poznaniu.

W październiku przypada rocznica czterdzielkowiec awantura własnego gmachu dla teatru polskiego w Poznaniu. Z tej okazji jeden z zamożnych i czynnych obywateli tamtejszych ofiarował poważną sumę na odnowienie budynku wewnątrz i zewnątrz, oraz na przebudowanie wejść, urządzenie kontramarkarni i t. p. Jubileusz teatru obchodzony ma być uroczysto, tem więcej, że w tym czasie dyrektor p. Edmund Rygiel kończy 30 lat pracy na scenie.

Wypadek na polowaniu. Przed kilku dniami donieśliśmy, iż arcyksiążę Franciszkowi Ferdynandowi, następcy tronu austriackiego, zdarzył się fatalny wypadek. Oto na polowaniu postrzelił pewną kobietę tak fatalnie, iż wskutek zadanej jej rany w kilka chwil umarła. O wypadku tym donoszą następujące bliższe szczegóły. Arcyksiążę był na polowaniu u księcia Schwarzenberg w lesie czeskim. Mieszkańcom gminy był podczas polowania wstęp do lasu surowo wzbroniony. Mimo to jedna z ubogich kobiet, która albo czytała nie umiała, a bo też nie szła w samotnej chacie poza wsią, zakazu nie widziała, udała się do lasu, aby zbierać maliny. Na nieszczęście nikt ją w lesie nie widział. Zbierając maliny podszła ku stanowisku arcyksięcia Ferdynanda. Nagle wyskoczył w pobliżu wspaniały kozioł arcyksiążę strzelił i celnym strzałem położył kozła trupem, ale kula przeszływszy kozła, trafiła także ową kobietę, ukrytą w krzakach i ciężko ją raniła.

Grosze zaburzenia w Sofji. Z powodu oddalenia kilkunastu motorowych i konduktorów tramwaju elektrycznego, w Sofji, przyszło tam w sobotę do groźnych rozruchów. Publiczność sympatyzowała z oddalonymi, których kara ta spotkała za to, że domagali się od dyrekcji tramwaju skrócenia czasu przejazdu i podwyższenia płacy. Na miejsce ich przyjeżdżali ludzie niewprawni, wskutek czego były częste wypadki. Gdy w sobotę rano jeden z motorowych przejechał dzieckiem, które zginęło na miejscu, zebrała się miarka ciemności. Tłum, liczący około dziesięciu tysięcy ludzi, zgromadził się przed dyrekcją tramwaju i poczęł bombardować gmach dyrekcji. Ponieważ policja wobec tłumy była bezsilna, wezwano wojsko i żandarmerję. Tłum atoli rozkazu do rozbiegania się usłuchał nie chciał, wskutek czego przyszło do bójki z wojskiem, w czasie której jeden żołnierz został zabity, a kilkunastu raniom. Prefekta policji, który usiłował uspokoić rozszalały tłum, raniom ciężko uderzeniem kamienia. Wojsko użyło broni i raniło kilkadziesiąt osób. W końcu połączonym siłom wojska i żandarmerji udało się tłum rozprościć.

Z chwili.

— Ach jak mi pania widzieć miło!... — Według rozkazu mego doktora Siedziałam w budzie... — Tak! jako chora, — I cóż, czy zdrowia pani przybyło?... — Wyrzęgam kłamstwa się całą siłą; — Pomimo starań prawie do zbytku, — Nie widzę wcale zdrowia przybytku... — Ale z kieszni za to? — Uchyło!

Z kraju.

Dukla. (Morderstwo). Władze rozesały listy gończe za Piotrem Makuchem, który popełnił tu morderstwo dnia 20 b. m. Makuch był ubrany w strój mieszczanski. Tu przypuszczają, że Makuch skierował się ku Ameryce.

Kolbuszowa. (Jubileusz). Notariusz tutejszy, p. Józef Lityński, obchodził dnia 24 b. m. 40 letni jubileusz swej pracy jako notariusz; urzędowanie swe w Kolbuszowej objął dnia 24 sierpnia 1861 r. P. Lityński cieszy się ogólnym szacunkiem i sympatią, a rada miejska w uznaniu jego zasług około rozwoju miasta, nadała mu honorowe obywatelstwo miasta Kolbuszowej.

Limanowa. (Obserwowanie się chmury). W okolicy między Zarytem a Olszówką w powiecie limanowskim nastąpiło oberwanie się chmury, deszcz i al strumieniami, a rzeka Raba wezbrała, zalewając i niszcząc wszystkie drogi i pola, zabierając z gruntów plony i uniemożliwiając komunikację przez drogi z Limanową do Olszówki i sąsiednich gmin. Także pięć razy uderzył piorun w domy gospodarzy w Olszówce, nie wyrządzając jednak wielkiej szkody.

Przemysł. (Budowa szpitala). Wykonując uchwałę sejmową, wydział krajowy przesłał dyrekcji szpitala i komitetowi szpitalnemu plan, według którego nowy szpital ma być zbudowany. Obszar pod budowę szpitala ma według żądania wydziału krajowego wynosić 2 morgi powierzchni. Nadto wydział krajowy zażądał rychłego przedłożenia planów szczegółowych, kosztorysu i aktu oszacowania starego budynku szpitalnego, będącego własnością gminy. Burmistrz dr. Dworski i dyrektor szpitala dr. Matejski odbyli wspólną konferencję w sprawie budowy szpitala.

Tarnów. (Podrzucone dsi cie). Oryginalny wypadek zaszła tu na dworcu kolejowym. Pociągami wieczornym przybyła tu jakaś młoda żydówka z Krakowa, trzymająca kilkunastu dzieciom w ręku. Wyszedłszy na dworzec oddała dziecku małowemu żydowskiemu do trzymania, a sama udała się do miasta, mówiąc, że ma tam jakiś interes do załatwienia. Więcej jednak z miasta nie powróciła. Biedny żydek nie wiedział, co ma robić z placzącym, głodnym dzieckiem, tulil je, kochał, ale dziecko coraz głodniej płakało. W końcu muśniesz porzuconemu dzieckiem zaopiekować się policja. Rozwinięte śledztwo za matką nie dało dotychczas rezultatu. Matka znikła, jak kamfora.

Worocho. (Zabawa). Do ożywienia życia towarzyskiego wśród tutejszych letników przyczynił się nie mało adwokat dr. Krosiński. Za jego to przeważnym staraniem mieliśmy tu dnia 22 b. m. zabawę towarzyską, która skupiła pod jednym dachem wszystkich prawie gości i pozwoliła im czas jakiś spędzić przyjemnie i pożytecznie. Dochód bowiem z tej zabawy przeznaczono na pomnożenie funduszu budowy kaplicy, co łącznie z dobrowolnymi składkami na ten cel przy tej sposobności złożonemi, przyniosło 162 kor. 60 hal.

Odpowiedzialny za redakcję: Dr. Krzysztof Ostaszewski-Borowski
 Wzrost: Wydawcy: Dr. K. Ostaszewski-Borowski, Miłki i Sp.
 7 drukarni W. Schmitta i Sp. pod zarządem St. Piętkowskiego.